

КЛИНИКО-ЕПИДЕМИОЛОГИЧНО ПРОУЧВАНЕ ВЪРХУ РАКА НА ЕЗИКА ЗА 13-ГОДИШЕН ПЕРИОД

Павел Станимиров

*Катедра по Стоматологична и Лицево-челюстна хирургия
Стоматологичен факултет- София*

CLINICAL AND EPIDEMIOLOGICAL STUDY ON TONGUE CANCER OVER A PERIOD OF 13 YEAR

Pavel Stanimirov

*Department of Oral and Maxillofacial surgery
Faculty of Stomatology- Sofia*

ABSTRACT:

225 cases with tongue cancer were studied for the period between 1990-2003.

Data were reported, about the incidence, distribution according age and sex and also about the T-stage, and the predilective localisation

Key words: oral cancer, tongue, incidence

Честотата на рака на езика варира значително в различните държави. Като най-високи нива се съобщават за Индия, където достига 9,4 на 100 000 годишно, в сравнение с Великобритания, където е 1,1 на 100 000.(7) Карцинома на езика е един от най-често срещаните тумори на главата и шията и представлява 5.6% от пациентите с рак в Саудитска Арабия (2)

В България годишната заболеваемост към 80 те години е 0,2-0,3 на 100 000. (1) Карцинома на езика е един от най-често срещаните тумори на главата и шията, и се подрежда на второ място след рака на долната устна. Ракът на езика заема 22% от случаите с рак на устната кухина. (6)

Честотата на карцинома на езика в различните страни се увеличава и не се отчита подобряване на преживяемостта. (5) Късното диагностициране в момента, както и през изминалите години остава едно и също, като забавената или сгрешена диагноза води до фатални последици. (5) В подкрепа на това са данните, че в по-малко от 5% от случаите тумора се открива при рутинни стоматологични прегледи. (5)

Рака на езика е заболяване на 60-80 годишните, със средна възраст около 60 години. (8) Случаите с рак на езика при жени са по-чести към края на четвъртото десетилетие, (358) като през последните десетилетия в Англия и Уелс се наблюдава тенденция

за увеличаване на случаите при жени. (9) Половото съотношение мъже:жени е 2:1(6)

Приема се, че в 75% от случаите тумора се развива по латералния ръб и вентралната повърхност на предните 2/3 на езика, като средната трета на ръба е най-честата локализация. Базата на езика (задна трета) е засегната в 25% от случаите. (9)

ЦЕЛ:

Целта на настоящето изследване е ретроспективно да се издирят случаите с рак на езика за 13 годишен период, като се установят данни за честотата, възрастовото и полово разпределение, туморната категория в която са диагностицирани (Т-стадий), както и да се оцени характерната топографска локализация върху езика, в която най-често се развива тумора.

МАТЕРИАЛ И МЕТОДИ:

Ретроспективно са проучени 255 случая с рак на езика за периода януари 1990 - декември 2003 год. диагностицирани в Клиниката по ЛЧХ при Стоматологичен факултет - София, преобразувана в СБАЛ-ЛЧХ от 2000г. Издирването се извърши измежду 1463 случая с рак на устните и устната кухина за същия период, от които 637 случая с рак на устните и 826 случая с рак на устната кухина.

Разпределението на пациентите беше по-пол и възрастови групи по 5 години. Най-младата възраст от която започна проучването беше групата на 26-30 годишните, като кохортите се формираха в групи включващи 5 години, последната възрастова група беше тази на над 85 годишните.

Туморната категория се оценяваше по критериите на TNM от T1 до T4, за групата на мъжете и жените.

Туморната локализация върху езика се описваше за топографските локализации - ръба, вентралната повърхност, върха и гърба на езика.

РЕЗУЛТАТИ:

В нашето проучване се установи, че ракът на езика заема 17,42% от случаите с рак на устните и устната кухина и 30,9% измежду случаите с рак на устната кухина. За сравнение ракът на долната устна в същата група заема 43,5% от всички случаи на рак на устните и устната кухина.

От общо 255 случая с рак на езика, при мъжете се установи при 227 случая (89%), и само в 28 случая (11%) при жените. Съотношението мъже:жени е 8:1.

Най-висока честота при мъжете се намери във възрастовата група на 51-55 и 56-60 годишните по-42 случая (18,5%).

При следващите по инцидентност групи 46-50 и 61-65 годишните се установиха 40 (17,6%) и респективно 39 случая (17,2%). В младите групи 41-45 и 36-40 годишните случаи бяха 31 (13,7%) и респ. 14 случая (6,2%).

Най-младите мъже с рак на езика бяха на 26 и 27 години, най-възрастните на 81 и 83 години. Не се установиха случаи с рак при по-възрастни от 83 години.

При жените честотата на рака на езика е ниска (11%), като най-висока инцидентност се установи при 36-40 и 46-50 годишните по 5 случая (17,8%). Най-младата засегната възраст беше при една жена на 26 години, докато най-възрастният пациент беше на 83 години.

Най-честата локализация за двата пола беше ръба на езика -168 случаи (77,4%) при мъжете и 20 (77%) случаи при жените, следвана от венстралната повърхност 40 случая (18,4%) при мъжете и 3 случая (11,5%) при жените. При 4 случая при мъжете и 2 при

жените се установи локализация върху дорзалната повърхност на езика и при 5 случая върху върха на езика при мъжете и 1 случай при жените.

В Т2-категория са били 80 случая при мъжете (41%) и 8 жени (30,7%), следвани от 49 мъже в Т1 (25%) и 16 жени (61,5%). В Т4 са били 38 мъже (19,5%) и 1 жена и в Т3 - 27 мъже (14%) и 1 жена.

ИЗВОДИ:

1. Ракът на езика е заболяване, което се среща 8 пъти по-често при мъжете.

2. Ракът на езика заема 17,42% от случаите с рак на устните и устната кухина и 30,9% измежду случаите с рак на устната кухина.

3. Най-засегнатият възрастов диапазон е между годините 46 и 65. (72% от случаите с рак на езика при мъжете са в този период) с почти еднаква честота за всяка петгодишна възрастова група.

След 66-годишна възраст случаите с рак на езика при мъжете намаляват значително и постепенно във възрастта до 83 години, като след 83 годишна възраст не са установиха случаи на рак.

4. При жените честотата на рака на езика е ниска (11%), като най-висока честота се установи при 36-40 и 46-50 годишните.

5. Най-честата локализация за мъжете и жените е ръба, следвана от венстралната повърхност на езика, като върха и гърба на езика са еднакво редки локализации.

6. Мъжете най-често са диагностицирани във Т2 туморна категория, докато жените най-често са били в Т1 тумори.

ЛИТЕРАТУРА

1. Иконописов Р. Райчев Р. Керато-преканцерози и рак на кожата и устната кухина, Мед и физк, София 1982

2. Annual Report of King Faisal Specialist Hospital Tumour Registry 1995 Internal publication of King Faisal Specialist Hospital, Riyadh 11211. Saudi Arabia.

3. Gourin,CG.,Johnson,JT., Surgical treatment of squamous cell carcinoma of the base of tongue.(2001) Aug, Head Neck, 23(8):653-60

4. Hindle I, Nally F. Oral cancer: a comparative study between

1962—67 and 1980—84 in England and Wales. Br Dent J 1991;170: 15—20.

5. Kantola, S., Jokinen, K., Hyrynkangas, K, et al., Detection of tongue cancer in primary care, (2001) Feb, Br J Gen Pract, 51(463):106-11.

6. Krolls SO, Hoffin S. Squamous cell carcinoma of the oral tissues: a statistical analysis of 14,253 cases by age, sex and patients. J Am Dent Assoc 1976;92:571-574. цит диаг с пат-20

7. Muir C, Waterhouse J, Mack T et

al. Cancer incidence in five continents. Vol. V IARC Scientific Publications No. 88.Lyon: International Agency for Research on Cancer, 1987.

8. Pindborg J J. Oral cancer and precancer. Bristol: John Wright, 1980.

9. Prince S, Bailey BM. Squamous carcinoma of the tongue: review. Br J Oral Maxillofac Surg 1999 Jun;37(3):164-74